

D A C I A

Of. Biblioteca Statului
Culturii
Arad
Jud. Arad.

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.

Str. Lovinci No. 2

Telefon:

Redacția și administrația 12-68
Tipografia 14-69

Șefredactor:
ROMULUS P. ROȘU

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei. Pentru
țărani, preoți și învățători 300 lei.
Pentru întreprinderi 2000 lei.

Director administrativ:
Dr. NICOLAE ILIEȘIU

... afirmare românească al Ținutului Timiș — Apare sub egida Astei Bănățene

F. R. N.

Opera de redresare economică și morală a țării a fost dusă la îndeplinire în ultimii doi ani sub auspiciile și autoritatea M. S. Regelui Carol II, având concursul nelimitat al Frontului Renașterii Naționale.

Nu s'a scurs prea multă vreme de atunci, ca să nu ne mai amintim neîncrederea și scepticismul cu care a fost primit la început acest organism constructiv de politicianism care s'a considerat drept latifundiar al tuturor drepturilor ce emană de la națiune, pentru ca odată cu stăpînire anarhiei care se incubase în țară și la sate, pervertind mentalitatea mîntoasă și firea robustă a țărănimii, să se impună tot mai autoritar în toate domeniile vieții publice.

Un prim început și o afirmare necontenită a fost indulgerea obiceiurilor electorale, cari la un moment dat, sub influența campaniilor de ură și atătare, au degenerat până la crimă. În momentele când toate brațele trebuiau să muncescă pentru consolidarea rosturilor și existenței noastre în această parte a Europei, pentru a fi puși la adăpost de surprizele cari au fost rezervate pentru omenire, înși străini au căutat să împănăntenească printre români apucături electorale străine de sufletul acestei nații, pentru a invenina raporturile dintre grupările politice a căror existență devenea tot mai perimată.

În mijlocul acestor frământări, când trecutul se lichida, iar viitorul deabia se contura, s'a impus un om, care prin autoritatea și prestigiu său personal a transformat Frontul Renașterii Naționale, în ceea ce trebuia să fie: un organism viabil, care să cuprindă toate aspirațiile tuturor claselor românești, pentru a pune astfel capăt disensiunilor create de politicianism. Acest om a fost Armand Călinescu.

Încercăm, odată cu această nație, cea mai mare durere când vorbim la trecut despre omul care s'a ridicat deasupra tuturor prin spiritul său de bun organizator.

Viața unei națiuni însă nu se oprește pe loc, oricât de cumplite ar fi loviturile pe cari le primește în cursul istoriei.

A fost ucis omul, dar a rămas, opera sa. Frontul Renașterii Naționale s'a impus prin structura sa și prin prestigiul celor ce l-au condus.

Când s'a pus problema succesiunii, Suveranul nu a ezitat o clipă, incredintînd destinele țării tot F. R. N.

Noul președinte de consiliu d. C. Argetoianu, în prima sa declarație a accentuat că va continua opera începută de predecesorii săi, în guvernul condus de el, creînd chiar un departament al F. R. N. în fruntea căruia se află omul de prestigiu C. Giurescu.

Frontul Renașterii Naționale se desărușese astfel, ducând la îndeplinire misiunea care i-a fost incredintată de Suveran și de țară.

ROMULUS P. ROȘU

ANGLIA VA MOBILIZA toate resursele sale pentru a continua războiul

D. Chamberlain răspunde la propunerile de pace
ale Germaniei

„Răspunderea războiului revine aceluia care a început și continuat politica de agresiuni”

Londra, 4. (Rador.) — După evenimentele de săptămîna trecută și în deosebi după încheierea noului acord germano-rus, parlamentul și opinia publică engleză așteptau cu mare interes declarația prin care guvernul britanic urma să definească politica Mării Britanii.

În ședința de Marți a Camerei Comunelor, d. Chamberlain luă cuvîntul a spus:

În cursul săptămîinii trecute evenimentele de o mare însemnătate s'au produs în situația internațională.

După ce evocă vizita lui Ribbentrop la Moscova, primul ministru a reamintit că această vizită a dat trei rezultate principale. Primul a fost a patra împărțire a Poloniei. D-sa a constatat apoi că linia de demarcație asupra căreia Moscova și Berlinul căzuseră de acord, era mult mai favorabilă Germaniei decât frontiera provizorie a ocupației militare fixată inițial. Al doilea rezultat este că guvernele Germaniei și Uniunii Sovietelor au pretins că prin acordul lor au fost găsite bazele unei păci durabile în Europa Orientală. După părerea lor — a continuat oratorul —, lichidarea conflictului dintre Anglia, Franța și Germania ar fi în interesul tuturor națiunilor. Primul ministru se referă la declarația relativă la răspunderile care ar apăsa asupra Franței și Mării Britanii, dacă ar continua operațiunile militare. D-sa a anunțat apoi ceea ce după părerea sa este al treilea rezultat al convorbirilor dela Moscova și anume, acordul economic germano-rus. În unele cercuri, se voia ca guvernul englez să-și definească atitudinea în prezența evoluției situației internaționale. Nu văd însă nimic din ceea ce s'a petrecut, care să poată determina țara noastră să-și schimbe atitudinea pe care a socotit de bine s'o adopte.

Oratorul constată că dacă acordul germano-sovietic n'a modificat situația în ceea ce privește Polonia însăși, aceasta nu înseamnă deloc că măsuri luate trebuie la urma urmei să lucreze în folosul Germaniei și cu atât mai puțin să poată aduce vreo atingere scopurilor pe care guvernul englez și le-a stabilit.

Nu există în acest acord — a precizat d. Chamberlain — nimic care să ne poată convinge să adoptăm o altă linie de conduită, decât aceea pe care am hotărît-o, anume de a mobiliza toate resursele noastre și ale imperiului, spre a continua războiul cu întreaga eficacitate posibilă.

Dacă în adevăr Polonia a fost prilejul imediat al intrării noastre în războiu, ea n'a fost totuși cauza fundamentală a acestei intrări. Această cauză era de fapt convingerea profund înrădăcinată în poporul nostru și în poporul francez, că starea de lucruri, în care națiunile Europei aveau de ales între a-și pierde libertatea, sau a-și mobiliza periodic forțele pentru a-și apăra această libertate, devenise absolut intolerabilă.

Pasajul din declarația germano-rusă referitoare la încetarea ostilităților este desigur obscur, dar pare să conțină în același timp ideea unei propuneri de pace și o amenințare de abea ascunsă, în cazul când propunerea ar fi respinsă. Nu se poate, firește, prevedea natura acestei propuneri. Pot însă afirma de pe acum, că nici o amenințare n'ar putea convinge Anglia și Franța să părăsească scopul pe care și l-au fixat la intrarea în războiu.

A încerca, așa cum face propaganda germană, să se arunce asupra noastră răspunderea continuării războiului, numai pentru că nu suntem dispuși să părăsim lupta

înainte de a atinge acest scop, este o nouă pildă a metodelor folosite de Germania în războiu.

Răspunderea războiului revine aceluia numai, care a conceput și continuat politica de agresiuni succesive. Dela această răspundere ei nu se pot sustrage și le este imposibil să se scuze. Simbele asigurări date de guvernul german actual, n'ar putea fi primite, deoarece guvernul acesta a dovedit prea adesea în trecut, că angajamentele sale n'au nici valoare atunci când socoteste de bine să nu-și țină făgăduelile.

În consecință, dacă s'ar face propuneri, le vom examina și vom face aceasta în lumina celor ce le-am spus și acum în Camera.

Nimeni nu dorește să vadă războiul continuînd o zi mai mult decât ceea ce este necesar. Majoritatea zdrobitoare a poporului englez și sunt sigur și a poporului francez, este hotărâtă să facă astfel, încât să se pună capăt domniei forței și guvernele să-și țină în viitor cuvîntul pe care l-au dat.

Ca și în precedentele sale cuvîntări, d. Chamberlain a trecut apoi la situația militară și la operațiunile realizate pe uscat, pe mare și în aer.

Suveranul

a semnat decretul-lege
pentru înființarea nouilor
departamente

BUCUREȘTI, 4. (Sir.) — M. S. Regele a semnat ieri decretul-lege prin care se înființează următoarele ministere:

1. Ministerul Ordinei Publice.
2. Ministerul Propagandei Naționale.

Ministerul Ordinei Publice are în atribuțiunile sale conducerea poliției generale a statului și jandarmeriei.

Ministerul Propagandei are atribuțiunile îndeplinite până acum de Subsecretariatul de Stat al Presei și Propagandei.

D. ministru Const. Giurescu
și-a început activitatea
la departamentul F. R. N.

BUCUREȘTI, 4. (Sir.) — În vederea organizării Frontului Renașterii Naționale, d. ministru Const. Giurescu a avut în tof cursul dimineții de ieri o nouă constituire cu secretarii generali ai F. R. N.-ului, d-nii Silviu Dragomir, ministrul minorităților, N. Cornăteanu, ministrul Domeniilor și prof. Văleovici. S'a continuat discuția problemelor privitoare la organizarea F. R. N.

Avioane engleze deasupra Berlinului

Dar ele n'au aruncat decât manifeste

Londra, 4 (Rador). — „Daily Herald” scoate în relief faptul, că pentru prima dată în istorie, când avioane engleze de bombardament au sburat deasupra Berlinului. Avioanele engleze s'au înapoiat, după ce au făcut constatări de o deosebită însemnătate. Sunt motive a crede că prezența avioanelor engleze deasupra Berlinului nu a fost observată de apararea antiaeriană germană, deși șefii național-socialiști au proclamat în repetate rânduri că apărarea lor antiaeriană este impecabilă. Acum două săptămîni autoritățile din Berlin hotărîseră să restabilească luminatul străzilor, deoarece erau în măsură să respingă orice atac aerian venind dinspre Apus. Ziarul adaugă că deasupra Potsdamului aviatori englezi au sburat în plină lumină a lunii.

Londra, 4 (Rador). — Agenția Reuter anunță că avioanele britanice au aruncat manifeste deasupra Berlinului și Potsdamului. Conținutul manifestelor nu a fost comunicat.

Politica urbanistică

TIMIȘOARA

Urbanizarea și interesele naționale

Este incontestabil, că dependența economică ce decurge din nevoia unor țări de a importa fie articole alimentare, fie materii prime, fie fabricate, influențează și independența lor politică trebuind să se orienteze, în relațiile lor internaționale, spre acele țări, cari le pot înlesni procurarea materiilor sau articolelor, de cari au nevoie.

Cu cât o țară e mai mică și mai săracă, cu atât această orientare îmbracă o formă mai umiltoare pentru independența și suveranitatea sa.

Urbanizarea rapidă a Germaniei ajutată și de înmulțirea excesivă a populației a forțat însăși această țară puternică, ca să-și concentreze eforturile pentru ca prin trimiterea îndărăt la țară a unei părți a populației și prin sporirea la maximum a produselor agricole și alimentare, să încerce să restabilească echilibrul cu totul răsturnat a nevoilor dintre cele două ramuri de producție, dintre agricultură și industrie. Bătălia grăului dată în Italia ani de-a rândul, mărind cu 35% producția de altă parte și scăzând, — evident, — în aceeași proporție importul acestui articol, are aceeași explicație.

URBANIZAREA ÎN ROMANIA

Sub acest raport România se află într-o situație între cele mai fericite putând asigura dezvoltarea centrelor sale urbane și industriale, cum e Timișoara, încă mulți ani înainte, fără ca echilibrul între cei doi factori producători să sufere. Ba din contra tinzând tocmai la stabilirea unui echilibru sănătos între cele două ramuri de producție cu nevoile lor. Această tendință se manifestă în special pentru stabilirea unor raporturi mai echitabile între prețul produselor agricole și între acela al fabricatelor.

Că prețul produselor agricole nu e în raport cu acela al fabricatelor eșite din centrele urbane și industriale e explicația la noi, când examinăm raportul dintre populația rurală față de cea urbană.

Astfel recensământul din 1930 la un total de 18.052.896 locuitori cu 4.143.335 gospodării sau familii a găsit numai 632.178 locuitori urbani cu 862.974 gospodării și 14.420.718 locuitori la țară cu 3.280.361 gospodării țăranesti.

URBANIZAREA ÎN BANAT

Dacă pe țara întreagă avem 79,8% rurali și 20,2% urbani, apoi în Banat raportul e și mai favorabil dezvoltării centrelor industriale și mai ales metropoliei Banatului, căci aici proporția dintre urbani și rurali e și mai favorabilă urbanizării.

Astfel în 1930 la o populație totală de 941.521 loc. formând 239.509 gospodării avem numai 168.529 urbani 46,15% gospodării și 771.992 rurali cu 193.333 gospodării urbani reprezentând 17,7%, iar 82,3% ruralii.

În aprecierea cifrelor trebuie să ținem seamă că în Banat au fost trecute comune rurale centre ca St. Nicolaul-Mare cu peste 9000 loc. Jimbolia cu peste 10.000 loc. în vreme ce în vechiul regat sunt orașe (Mihăileni 3699 loc. Carmen Sylva 871 loc. Filipești-Tg. 1917 loc.) cari deși sunt trecute la urbani, de abia depășesc populația satelor bănățene de munte mai răsărite.

CUM S'A URBANIZAT TIMIȘOARA

Începuturile făcute de Mercy pentru a crea aici un centru industrial au rămas tot începuturi, căci la 1850 Timișoara prezintă încă numai o aglomerare urbană cu 15.420 loc. conform recensământului executat de către comendamentul

militar, care nu indică dacă în această cifră se cuprinde și garnizoana destul de numeroasă la aceia epocă.

Urbanizarea în sens modern a acestui centru începe numai după 1867, când acestei opere i se dă și un sens politic, trebuind să servească aici, prin structura sa etnică și economică de bastion al unei stăpâniri de altfel efemere. De atunci încep să se creeze aici cu largul concurs direct și indirect al Statului, instituțiile și întreprinderile caracteristice centrelor urbane. Populația orașului de 32.233 loc. în 1896, în majoritate germană, apoi românească, maghiară și sârbească, crește până la 1880 în mod normal (33649 loc.) pentru ca imediat ce începe să-și dea rezultatul imboldul statului să înceapă să crească în mod vertiginos. Astfel în 1890 populația se ridică la 39.884 loc. pentru ca în anul 1900 să se ridice la 49.624 loc.

În 1910 populația orașului, fără Mehala avea 53.033 loc. iar recensământul sumar făcut de către administrația românească aici în 1923 găsește 83.931 loc.

Recensământul din 1930 găsește în orașul propriu zis 91.866 loc. fără să mai socotim comunele învecinate, cari prin ocupația locuitorilor lor, cei mai mulți fiind angajații întreprinderilor din Timișoara, fac parte de fapt din acest centru urban, de și de drept și din punct de vedere administrativ ele sunt comune rurale separate.

URBANIZAREA TIMIȘOAREI ÎN LUMINA INTERESELOR NAȚIONALE

Pentru motivele pe cari nu le mai amintim, în momentul întregirii neamului am găsit aici, într'un ținut românesc, cu numeroase colonii germane, un oraș cosmopolit, care prin spiritul său, prin limba întrebuințată a o bună parte a locuitorilor săi, nu reoglindea fizionomia etnică a ținutului, în mijlocul căruia se află. Elementul românesc de aici, înlăturat sistematic din viața acestui centru de schimb al bogățiilor, de industrializare a produselor, nu atingea nici cifra de 8000 de suflete.

Din punct de vedere românesc părea, că vitregia stăpânirii pe veci apuse, care ne-a înlăturat dela opera de urbanizare a acestui centru, ne-a așezat în față o problemă din cele mai grea. Grea de rezolvat pentru a da și aici un conținut real, bazat pe realități etnice și economice stăpânirii românești.

Vom arăta întrucât a fost valabilă această părere.

TRAIAN BIRAESCU.

19 divizii chineze încercuite de japonezi

Tokio, 4. (Rador). Domei: Forțele japoneze cari au încercuit 19 divizii chineze în provinciile regiunii Hunan, încă dela 23 Septembrie, au reușit să dea lovitura decisivă, anunță o telegramă de pe front, precizând că toate aceste divizii au fost lichidate. Deasemeni, telegrama arată că în nordul regiunii Hunan se dau lupte pe o scară întinsă, cu succes pentru japonezi. Chinezii au părăsit un teren cu peste 10 mii cadavre. Pierderile chineze ar fi mult mai mari, trecând de 20 mii.

Egiptul sprijină democrațiile în actualul războiu

Parlamentul egiptean s'a convocat în sesiune extraordinară

Cairo, 4 (Rador). — Parlamentul și-a inaugurat luni dimineața sesiunea extraordinară consacrată ratificării stării de războiu și a diferitelor legi ce au fost promulgate pentru a face față situației internaționale ca urmare a clauzelor tratatelor dintre Marea Britanie și Egipt.

La ședința parlamentului a asistat de incognito și Regele Faruk. Ali Nasser Pașa, președintele consiliului de miniștri a evocat gravele momente actuale, după care a cerut tuturor să sprijine guvernul. Oratorul a arătat apoi că toate partidele politice trebuie să se

unească spre a pune în serviciul patriei toate forțele națiunii.

Politica noastră este o politică defensivă, iar nu ofensivă, ea tinzând la menținerea relațiilor cordiale și menite să salveze interesele noastre reale și comune.

Șeful partidului guvernamental Saadist a afirmat la rândul său că țara este unanimă în a sprijini democrațiile în războiul actual. Ea consimte să facă toate sacrificiile necesare.

Cerând guvernului continuie eforturile pentru atingerea acestui înalt scop.

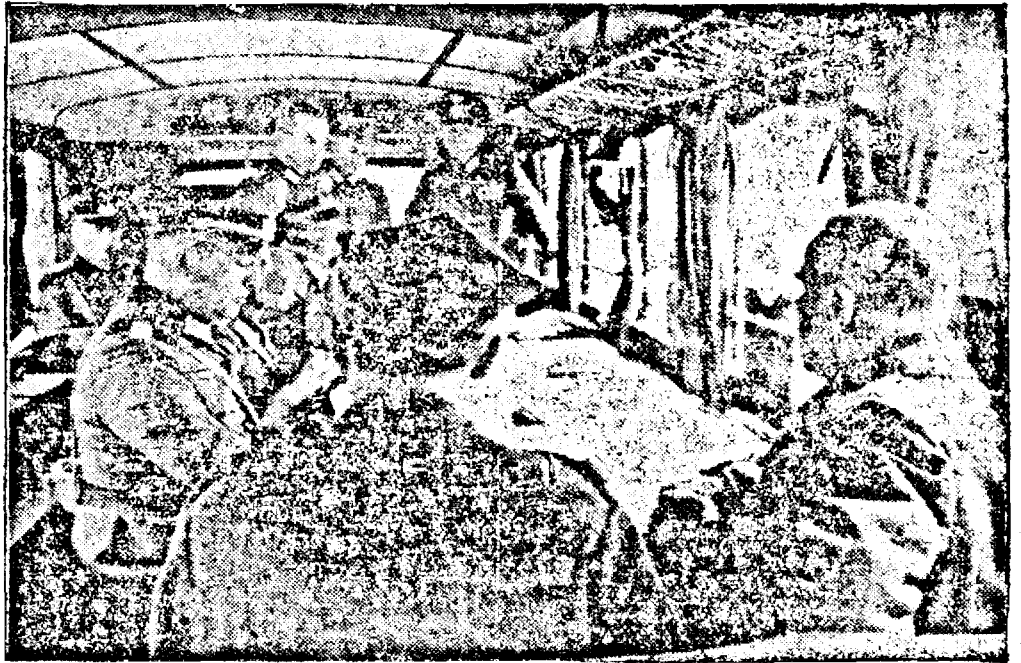
Cardinalul Mac Roy primatul Irlandei

s'a declarat pentru o pace neîntârziată

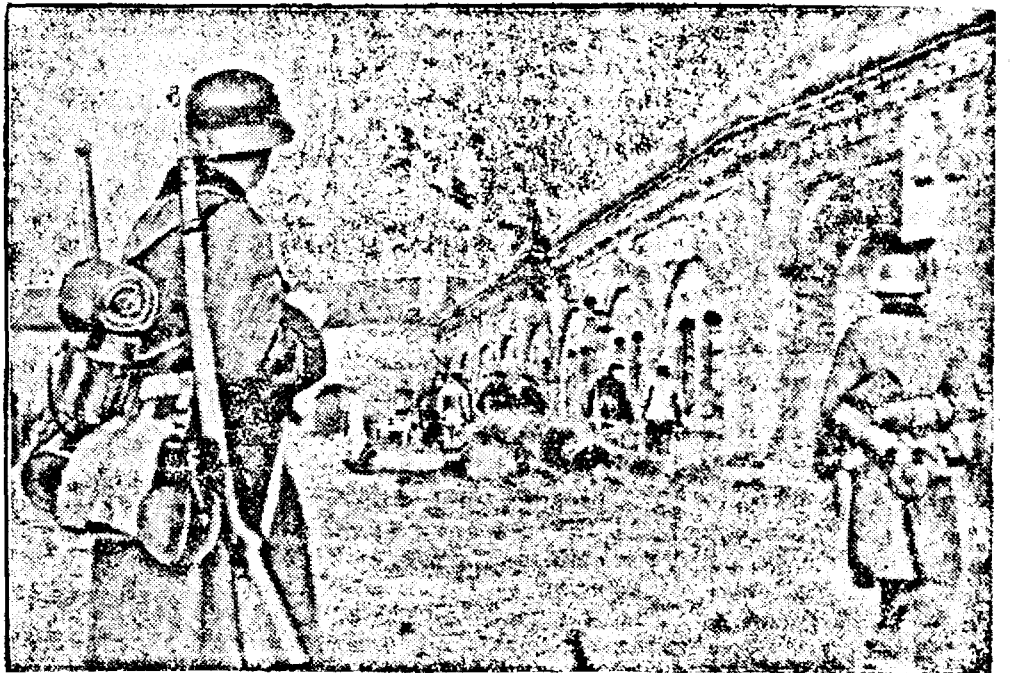
Dublin, 4. (Rador.) Agenția Ștefani transmite: Cardinalul Mac Roy, primatul Irlandei, prieten al Italiei, a ținut o cuvântare în favoarea păcii neîntârziată. El a spus:

Soarta dureroasă a Poloniei constituie o dificultate pentru stabilirea păcii, dar să nu uităm că în viitor dificultățile vor fi din ce în ce mai mari pe când astăzi mai este încă posibil să se ajungă la o pace dreaptă, care să nu fie impusă de voința unui eventual învingător. Fără

îndoială, o pace care ar repeta spiritul dela Versailles, ar cuprinde în ea sâmburi unui noui discordii viitoare. Dimpotrivă, o pace întemeiată pe adevărata justiție ar constitui cea mai sigură garanție pentru viitor, căci ea n'ar mai lăsa motive de nemulțumiri și ură. Sunt mulți catolici în Germania, Franța și Anglia, prelungirea războiului ar însemna pentru ei și pentru catolicism în general un viitor foarte întunecat.

Vagonul în care s'a tratat capitularea Varșoviei

Sentințele germane în fața Varșoviei

Englezii au în mâinile lor răspunderea păcii sau a războiului

dar nu au hotărîrea în ce privește victoria sau înfrîngerea

Presă germană răspunde dlui Churchill

Berlin, 4. (Rador). D. N. B.: „Deutsche Allgemeine Zeitung” răspunde la discursul lui Churchill ținut aseară la radio Londra.

Anglia — spune ziarul — a trebuit să vadă că Germania și Rusia s'au înțeles în privința frontierei și intereselor mutuale și cum influența germană se întinde mai spre Est de cum lăsa la început englezilor să prevadă linia de demarcație.

Ei au angajat atât de puțin din eșecul preliminarilor lor dela Moscova, cât și-au făcut noi speranțe în privința Rusiei și te cuprinde o mirare fără margine, acum citind cele pe care le-a povestit dl. Churchill publicului englez Duminică. Pentru dânsul, faptul că Germania n'a înaintat spre Bagdad, prin Constantinopole, sau Marea Albă, este un rezultat magnific al ultimelor patru săptămâni de război.

D. Churchill face apel la război, sub motivul că Adolf Hitler nu mai are nicio șansă, afară de sfârșitul stării de război dintre Germania, Anglia și Franța. D. Churchill se înșală.

Declarația dela Moscova a arătat totuși, că sfârșitul stării de război acorespunde adevăratelor interese ale tuturor popoarelor, dar ea a prevăzut și ca-

zul, în care Anglia și Franța vor fi făcute răspunzătoare pentru continuarea războiului. Sunt momente în istorie în care un popor sau guvernul său nu înțelege adevăratele lor interese și în care pot fi convinse de acest lucru, din afara frontierelor lor. D. Churchill se încarcă din nou cu o neînțelegere istorică, căci potrivit declarației dela Moscova, englezii au în mâinile lor răspunderea păcii sau a războiului, dar nu hotărîrea în ce privește victoria și înfrîngerea. Este un război cu țeluri și metode reciproce.

D. Churchill și guvernul englez se înșală dacă cred că pot anunța nepedepsiți, că scopul lor este de a distruge Germania. Situația poate să se înrăutățească și mai mult pentru Anglia. Dacă englezii provoacă primejdia, ei nu vor trebui să se mire dacă forțele dinamice europene pe care le vor trezi, vor trece peste tradițiile politicii britanice, atâta timp cât ele vor fi în contradicție cu ideile veacului nostru. Ziarul întreabă dacă d. Churchill vrea în adevăr să dea continentului motive de război, pe care nu le are încă contra Angliei. Ziarul precizează că acțiunea germano-sovietică pentru pace are caracterul unui demers oficial și prin urmare, urmează căile diplomatice normale.

Comemorarea fostului Primministru Armand Călinescu la Cacova

Un gest care a caracterizat caracterul și sufletul marelui patriot român

Cacova, 4. — În după amiaza Duminică de 1 Oct. și comuna Cacova din jud. Caraș a comemorat, la Căminul său cultural, într-o atmosferă pioasă pe fostul prim sfetnic regal, Armand Călinescu.

Preotul satului și d. deputat țaran Pavel Merșă, fiul comunei, prin cuvinte simple, dar de caldă sinceritate, au evocat distinsa personalitate a aceluia, care în culmea trudei sale pentru binele patriei a fost răpus de o bandă de trădători netrebniți.

Cu cât în viața noastră publică este mai puțin obișnuit, ca cei din alte locuri sociale să-și plece urechea și să-și concentreze răbdarea pentru ascultarea glasurilor de jos, mai ales atunci când acelea pornesc izolat după ajutor — cu atât mai impresionată au rămas, cei cari au auzit, că Armand Călinescu din cel mai înalt post de comandă a țării și din mijlocul celor mai felurite și mai grele griji, a deslușit calm, glasul din străfundimi, din cea mai umilită pătură a văduvei cu 4 orfani, a unui moț așezat de câțiva ani în Cacova, care de pe urma unei pneumonii contractate din prilejul concentrării de astă primăvară, a răposat: a deslușit cererea și a crezut durerea văduvei și înțelegător i-a răspuns; din punga sa, trimițându-i 5000 (trei mii) lei, iar din belșugul inimii sale de patriot și mistic creștin câteva șire de mângâiere și încurajare.

Suma aceasta raportată la nevoile familiei ajutate, poate să pară modestă; acest ajutor însă, despre care se știe la Cacova, pare a fi doar un gest răslețit dintre multe alte gesturi analoge — căci țara e mare și plîngerile multe — și atunci „modesta” sumă apa-

re însemnată și din punctul de vedere al posibilității materiale a aceluia, carele printr-o astfel de faptă, nu prea des, obișnuită la cei mari — servește drept lecție de splendidă etică socială și vie morală creștină.

De aceea prin clipe de tăcere și reculegere sufletească în memoria lui Armand Călinescu, țara își alătură față de marele român răpus la datorie sentimentul de recunoștință românească.

Cronica Lugojului

D. DR. AUREL PETEANU, LA 30 ANI DE ACTIVITATE PUBLICISTICĂ

Lugoj, 4. — În ziua de 1 Oct. crt. d. Dr. Aurel E. Peteanu, direc'orul liceului „Coriolan Brediceanu” distinsul publicist bănățean, a împlinit 30 ani de muncă rodnică în câmpul scrisului românesc. Lucrările sale au contribuit în largă măsură cunoașterea trecutului glorios al Banatului și a oamenilor săi, luptători neînfrigați pentru cauza românească.

D-lui Dr. Peteanu, îi datorăm recunoștință pentru prezentarea unei selecții culegeri de folklor românesc bănățean. D-nea a mai fost un excelent conducător de revistă literară și a dăruit prin aceasta, istoriei literare românești din Banat, câteva volume compacte și ireproșabil redactate, din prețioasa revistă care a fost „Semenicul”. Deștepător al tuturor comorilor de cultură românească, numele d-lui Dr. Aurel E. Peteanu trăește în istoria culturii

ECONOMICE

Se cere lămuriri în legătură cu legea speculei

Timișoara, 4. — Am publicat deunăzi rezumatul unui memoriu al Federației asociațiilor comerciale din ținutul Timiș, în legătură cu legea speculei, adresat E. Sale d-lui Rezident Regal dr. Alexandru Marta. Federația avea anumite nedumeriri în legătură cu noua lege a speculei semnală unele măsuri care nu pot fi decât anevoe puse în practică și făcea unele propuneri, menite a armoniza dispozițiile legii cu practica nestingerită a comerțului.

Martă dimineața, o delegație a Federației, compusă din d-nii președinte Ing. C. Beșă, avocat C. Bojincă, C. Fara, avocat dr. Körner-Dragău și secretar Engel, s'a prezentat în audiență Excelenței Sale d-lui Rezident Regal dr. Alexandru Marta, în aceiași chestiune.

Delegația a arătat, cu date concrete, o serie de nepotriviri între prețurile din lege și cele maxime. Exemplele cele mai eclatante au fost acelea ale prețurilor la orez, sare și petrolul lampant. Punând în discuție datele culese de Federație, delegații ei au

pus pe tapet și chestiunea art. 14 din lege care dă rezidenților regali atribuții speciale, undreptându-i a reveni asupra prețurilor, a aplica sancțiuni contravenționale etc. Delegații Federației au arătat că d. E. Sa ar face uz de drepturile acordate celor de ținuturi prin art. 14, chestiunea că care s'ar putea soluționa pe loc, punându-se de acord legea cu realitatea.

Excelența Sa d. Rezident Regal a cerut delegaților să facă un memoriu în acest celor expuse, pentru a fi supus examinării comisiei ținutale. În baza avizului acestei comisii se va reveni, unde va fi cazul asupra prețurilor maxime din Timișoara și din restul ținutului.

D. dr. C. Bojincă a pus în discuție chestiunea prețurilor dela restaurante și din casele, arătând că, față de prețurile de piață, restauratorilor nu li se asigură anumite prețuri câștigul admis de lege. S'a promis că va examina și această chestiune și va dispune luarea măsurilor necesare.

Un regim tranzitoriu pentru exporturile angajate și în curs de transport până la 9 Octombrie

București, 4 (SIR). — Intrucât organizarea completă a serviciilor de export prevăzută de noul schimb de mărfuri cu străinătatea va mai necesita câteva zile, ministerul economiei naționale a decis ca exporturile angajate și în curs de transport, până la 9 Octombrie, să li se aplice un regim tranzitoriu. În consecință se vor da dispozițiuni vămilor ca

aceste transporturi să fie lăsate libere la export, fără a li se cere permisul de export prevăzut de noul regim al schimburilor, intrat în vigoare pe 1 Octombrie. Dealtfel, printr-o decizie ministerială care se dă astăzi, se va prevedea un regim tranzitoriu și pentru alte cazuri, cărora nu li se poate aplica imediat dispozițiunile noului regim.

MUNCILE AGRICOLE STANJENITE DE PLOI

București, 4. — Ploile căzute în ultimele zile au stânjenit muncile agricole. Din cauza umidității nu s'au putut face arăturile și semănăturile. Orzul de toamnă și rapița răsărite vegetează normal.

TRATATIVE ECONOMICE CU ELVEȚIA

București, 4. — La 10 Octombrie vor începe la București tratativele cu Elveția, pentru modificarea convenției de plăți.

Constituirea Comisunii Ținutului Timiș pentru mobilizarea agriculturii

Timișoara, 4. — Sub președinția d-lui secretar general dr. Gh. Ciupe, la Rezidența are loc astăzi ședința de constituire a comisunii ținutului pentru mobilizarea agriculturii. Au fost convocați toți șefii inspectoratelor tehnice (veterinar, agricol și geniu rural) un delegat al Institutului Național al Cooperatiei și un delegat al Comandamentului teritorial din ținut.

Ordinea de zi este următoarea: Constituerea comisiei, stabilirea măsurilor pentru îndrumarea lucrărilor de mobilizare agricolă din cuprinsul ținutului și propuneri.

PENTRU PREVENIREA ȘOMAJULUI

București, 4. — Ministerul muncii trimis o circulară tuturor inspectoratelor din țară, prin care le cere întocmirea tablourilor de situația șomerilor din regiunile respective și ce măsuri s'au luat și se vor lua pentru prevenirea șomajului iarna.

Proclamația Regelui George al Angliei către țară

Londra, 4 (Rador). — Duminică a fost publicată o proclamație a regelui George, prin care se stabilește că toți supușii britanici cari locuiesc în Marea Britanie la 1 Octombrie 1939, în vârstă de 20 până la 22 de ani, vor putea fi chemați să servească în armată.

Scurte telegrame externe

REGELE PETRU AL JUGOSLAVIEI S'A INSCRIS LA UNIVERSITATE
Belgrad, 4 (Rador). — Regele Petru s'a inceput să urmeze de azi cursurile universitare.

ACTIVITATEA NOULUI PREȘEDINTE AL POLONIEI
Belgrad, 4 (Rador). — D. Wladislaw Radziewicz, președintele republicii polone, a primit Luni pe d. Leon Noel, ambasadorul Franței, în Polonia, precum și pe generalul Denain, șeful misiunii militare de pe lângă ambasada Poloniei. Președintele republicii polone a primit și pe d. Biddle, ambasadorul Statelor Unite, în Polonia.

IN JUGOSLAVIA S'A INFIINȚAT UN BIROU PENTRU PROTECȚIA COPIILOR ÎN CAZ DE RĂZBOIU
Belgrad, 4 (Rador). — Regina Maria a întemeiat un birou pentru protecția copiilor în caz de război, cu un comitet de reprezentanți ai statului prezidat de ea. Aproape 200.000 de copii urmează să fie puși sub pază publică în cazul unui război.

INSTRUIREA PROCESULUI FOSTULUI PREȘEDINTE AL REPUBLICII SPANIOLE
Madrid, 4 (Rador). — Ziarele anunță că locotentul Carlos Muzquitz Ayala, din justiția militară a fost însărcinat cu instruirea procesului intentat de către guvernul naționalist d-lui Manuel Azana, fost președinte al republicii și mai multor miniștri republicani.

STATELE UNITE CONTINUA SĂ RECUNOSCA STATUL POLON
Washington, 4 (Rador). — D. HULL, SECRETAR AL DEPARTAMENTULUI DE STAT A DECLARAT CĂ GUVERNUL STATELOR UNITE CONTINUA SĂ RECUNOSCA EXISTENȚA UNUI GUVERN POLON.

EXPLOZIE ÎNTR'O MINĂ DE CARBUNI DIN MEXICO
Mexico, 4 (Rador). — O explozie de gaze s'a produs în interiorul minei de carbuni dela Palau, în statul Coahuila, fiind 19 morți, 2 grav răniți și 2 dispăruți.

GRĂȚIERI ȘI AMNEȘTII ÎN BULGARIA
Sofia, 4 (Rador). — Cu ocazia aniversării a 20 ani dela urcarea pe tron, Regele Boris a semnat un decret, grățind pedepsele a 298 deținuți dintre cari 176 pentru delictul politic.

PREȘEDINTELE SLOVACIEI SE VA ALEGE ÎN 26 OCTOMBRIE
Bratislava, 4 (Rador). — Alegera președintelui Slovaciei se va face la 26 Octombrie.

Vaporul danez „Vendia” a încercat să scufunde un submarin german

Berlin, 4. (Rador). D. N. B. transmite: „Deutsche Allgemeine Zeitung” comentează informația comandamentului suprem german în care se arată că vaporul danez „Vendia” a încercat în ziua de 30 Septembrie, să fugă atunci când a fost somat să se oprească de către un submarin german și chiar să ciocnească submarinul când a văzut că fuga nu mai era posibilă. Este de neînțeles — scrie ziarul — că vasul danez în loc să se supună somației, a încercat să scufunde submarinul german, deși vasele cu contrabandă de războiu pe bord, sunt tratate cu toată omenia. Căpitanul vasului danez a căzut victimă propagandei britanice care prin informații false a creiat o psihoză de teamă printre marinarii ne-

Dimineata însângerată dela Terminus

Ion Stângu, care și-a ucis partenerul de „farbă” abia cunoscut, footballistul student Diaconescu, a fost condamnat la 7 ani închisoare

Timișoara, 4. — În fața Curții Criminale din Timișoara prezidate de d. Lambrino s'a evocat Marți o crimă întâmplată în primăvara anului acestuia, când fara întreagă era într'un freamăt în pregătirea apărării granițelor, ce păreau serios amenințate.

Se vede că nu toată lumea avea preocupări atât de serioase în ziua de 21 Martie. Agentul de urmărire Ion Stângu din Vermeș, însoțit de gazda sa d. Desideriu Taiți, a plecat în această primă zi a primăverii la Timișoara... să-și cumpere un revolver. El afirmă că îi trebuia arma pentru a avea mai multă autoritate față de contribuabili recalci-tranți.

La Timișoara amatorul de revolver a fost lămurit că o armă nu se vinde fără autorizație în regulă. Nu-i nimic! Echipa expediționară pleacă la Arad, unde un cunoscut procură, pentru înadavăr modesta sumă de 100 lei, revolverul mult dorit.

Fețele serioase ale celor ce plecau la regimentele lor nu-l îndeamnă pe Ion Stângu să se întoarcă la contribuabili

săi. Abia în ziua de Joi 23 Martie îl găsim din nou la Timișoara. Bea un „Unicum” la Metropol, altul la Terminus, pleacă la un cinematograf din apropiere, iar la Metropol, iar la Terminus: trenul pleacă numai la 7 diminața, timpul trebuie omorât.

Din nefericire la Cafeneaua Terminus se mai găsea cineva care va fi omorât în dimineata acelei Vineri 24 Martie... **PATIMA JOCULUI**

Ion Stângu găsește repede distracția căutată. Există locuri, și mai ales locuri, unde oamenii se împrietenesc repede. O partidă de „rummy” se înjghebează la repezeală. Nu lipsesc nici „chibiții”. Unul din jucători e „inginerul” Aurel Diaconescu, de fapt student la Politehnică, footballist, mai cunoscut pe terenurile de sport și la localurile de noapte decât în sălile de cursuri și laboratoare. Viitorul ucigaș și viitoarea victimă se văd pentru întâia oară.

La „rummy” norocul nu părea să favorizeze pe niciunul din jucători. Jumătățile de vin succedându-se la o alură vie, „mișcarea” tablei de puncte nu sa-

tisface jucătorii. Se trece la jocul de cărți mai expeditiv — deși interzis — de „farbă”.

Mizele mari descurajează pe unii. Spre dimineată nu mai rămân în față decât matadorii: Ion Stângu și Aurel Diaconescu.

Diaconescu pierde regulat. Stângu și-a uitat de tren atât de bine îi merg cărțile. E aproape ora 8, ora fatală.

Studentul Diaconescu mizează ultimii bani, apoi mai pune și ceasul său de buzunar. La numărarea punctelor apare totuși câștigător Ion Stângu.

„AI TRIȘAT!...”

Diaconescu, enervat de neșansa sa, pune mâna pe ceasul pierdut și aruncă partenerului acuzația: „Ai jucat necinste!” Cearta urmează pe un ton ridicat.

— „Derbedeule!” strigă Stângu.
— „Ești un laș!” replică Diaconescu, nu se știe de ce.

Adversarii se scoală în picioare. „Inginerul” e vădit mai voinic decât agentul de urmărire, dar el nu se teme: doar înarmat, revolverul nou îl simte în buzunar.

În învălmășeala produsă glonțul pornește fulgerător. Aurel Diaconescu lovit în artera toracică se prăbușește, mort pe loc, instantaneu. Intins pe spate, sângele îi izvorăște din piept, fițindu-se într'un lac mare.

„N'AM VRUT SĂ-L OMOR!”

Sergentul din post intră în cafenea.
— „Cine l-a omorât?”
— „Eu”, răspunde Ion Stângu.
— „Unde e arma?”
— „N'am armă.”

Dar sergentul îl somează cu revolverul să-și predea arma. E dus la poliție. În dimineata rece, concentrași încărcăți cu bagaje se grăbesc la gară, cu fața brăzdată de grija celor lăsați acasă.

La instrucție Ion Stângu se apără cu beția. N'a vrut să-l omoare pe Diaconescu, pretinde.

IN BOXA ACUZAȚILOR

În frumoasa sală a Curții Criminale din Timișoara e puțină lume. Martorii, a căror audiență s'a terminat, câțiva avocați, presa. Acuzatul, slab, brunet, cu nasul ascuțit, pare fără vârstă. Are de fapt 42 de ani; victima avea 29. Poartă un costum uzat, cămașă cu guler. Fără cravată. Din când în când privește speriat sala.

Partea civilă, părinții victimei, reprezentată prin d. av. Victor Rădulescu, cere pedeapsă exemplară, dar pretențiile materiale și le fixează la numai 50.000 lei, sumă justificată ca reprezentând cheltuielile transportului corpului în comuna natală din județul Romanși.

Acuzarea e susținută cu precizie înspăimântătoare de d. procuror Niculescu. Se arată cine e ucigașul: are șase clase de liceu fost prin poliție. Anticipat sunt răsturnate argumentele apărării: beția, provocarea din partea victimei. Se cere pedepsirea acuzatului pentru omor, pentru port de armă fără permis și joc de noroc interzis.

Apărarea are cuvântul. D. dr. Liviu Lăntia sen. arată întâi personalitatea, înadavăr puțin atrăgătoare, a victimei. Student de 11 ani, acest tânăr își pierdea nopțile la masa de joc. Acuzatul suferă de o teribilă boală incurabilă. Iritabil din această pricină, se mai afla și sub influența alcoolului când i s'a aruncat învinuirea nedreaptă, că trișează. De constituție slabă, cu drept cuvânt se credea amenințat de adversarul său.

La ultimul cuvânt acuzatul repetă apărarea sa: nu-și aduce bine aminte de fapte, a fost foarte obosit și foarte enervat.

SENTINȚA

Abia după două ore s'a dat sentința: Curtea Criminală îl găsește vinovat pe Ion Stângu de omorarea lui Aurel Diaconescu și îl condamnă, luând în considerare circumstanțele atenuante, la 7 ani închisoare.

Guvernul american va reuși să ridice totuși embargo-ul asupra armelor

Violenta opoziție a senatorului Borah

Washington, 4 (Rador). — Agenția Havas arată că prima și a desbaterilor din Senat, asupra legii neutralității, nu a modificat situația. Șansele unei apropiate revizuirii rămân aceleași. În primul rând, senatorul Pittman a susținut proiectul său, tinzând la revizuirea în sensul dorit de guvern. În al doilea rând, senatorul Borah, fruntaș izolaționist, s'a ridicat împotriva oricărei revizuirii a legii actuale în vigoare.

Discursul senatorului Borah nu a adus nici un argument nou. El s'a mărginit să afirme că legea actuală nu este în contradicție cu dreptul internațional, că o revizuire în cursul ostilităților ar constitui o indicație, că Statele Unite doresc să ușureze sarcina unui-

dintre beligeranți și că ridicarea embargoului ar fi un pas spre acordarea de credite beligeranților, care ar fi urmată de trimiterea de trupe americane, dacă războiul ar lua o întorsătură favorabilă pentru aliați.

D. Pittman a arătat că țările vecine cu Reichul pot livra acestuia armament cumpărat din Statele Unite, fără ca guvernul american să se poată opune.

Impresia în cercurile politice este, că luarea de contact între adversari nu a relevat forța fiecăruia din ei.

Păreră generală este că dacă nu intervin evenimente de neprevăzut, embargoul asupra armelor va fi ridicat, conform dorinței guvernului.

Reprezentanții Letoniei și ai Lituaniei la Moscova

Pactul estono-sovietic a fost ratificat

Moscova, 4. (Rador). Dr. Wilhelm Munthers ministrul de externe al Letoniei a sosit aci ieri după amiază cu avionul, la ora 17.10. Aerodromul a fost pavozat cu culorile sovietice și letone. Oaspetele a fost salutat de Lozowski, vice-comisarul afacerilor străine, Barkov, șeful protocolului, Kocins, ministrul Letoniei, Rey, ministrul Estoniei și Kagdonas, ministrul Lituaniei.

ȘI MINISTERUL DE EXTERNE LITUAN PLEACĂ LA MOSCOVA.

Kaunas, 4. (Rador). Dând urmare unei invitații a guvernului sovietic, d. Urbsys, ministrul de externe al Lituaniei, va pleca la Moscova cu avionul, în cursul zilei de Marți.

Duminecă și Luni cabinetul lituan a ținut mai multe ședințe, în care s'a hotărât să se revizuiască relațiile cu URSS, ca urmare a situației noi din Europa Orientală.

INTREVEDEREA DELA MOSCOVA.

Moscova, 4. (Rador). Tass transmite: Luni seara a avut loc intrevăderea dintre Molotov și Munthers, ministrul de externe al Letoniei, în prezența d-lor

Stalin, Potemkin și Zotov, ministrul Sovietelor în Letonia, precum și Kocins, ministrul Letoniei la Moscova.

RATIFICAREA PACTULUI ESTONO-SOVIETIC.

Tallinn, 4. (Rador). Comisiunile de politică externă și apărare națională ale celor două camere au ținut o ședință comună în cursul căreia d. Selter, ministrul de externe a făcut un raport exact asupra negocierilor dela Moscova. După discuția, la care a luat parte și comandantul suprem al armatei estone, pactul de asistență cu Rusia a fost în unanimitate admis. Ratificarea pactului s'a făcut Marți, printr'un decret al președintelui republicii.

Ședința consiliului fundației „Gojdu”

București, 4. (Sir.) dr. N. Zigre, ministrul Cultelor și d. Silviu Dragomir, ministrul minorităților, au plecat la Sibiu, unde iau parte la ședința consiliului fundației „Gojdu”.

SPORT

După a patra etapă

Matchurile etapei a patra din campionatul național au avut o caracteristică comună, aceea de a se fi disputat toate într-o atmosferă încărcată, producând lupte strânse și victorii la limită.

Această caracteristică denotă o apreciere a forțelor echipelor și implicit ne obligă să credem că fotbalul românesc a început să se uniformizeze nivelul echipelor tinzând către același potențial.

Scorurile reduse aduc și ele o dovadă în plus în favoarea acestei teze. Nu putem ști însă, dacă această egalitate de forțe trebuie să ne bucure sau nu, căci nu am avut ocazia să verificăm dacă clasa generală a fotbalului nostru a câștigat prin aceasta sau, ceace e mai probabil, a pierdut din valoare.

După cele patru zile de campionat avem destule motive ca să fim îngrijorați, însă nutrim speranța că până în primăvară grupările vor folosi timpul ca să se amelioreze calitatea jocului prin continuarea unui antrenament de gimnastică și atletică, lucru de care avem neapărată nevoie în fotbalul nostru, care a fost invadat, foarte corect, de un mare număr de jucători timișoreni.

Etapa trecută a incurcat toate pronosticurile, iar calculele hărții s'au dovedit cu totul greșite, lucru care în definitiv este în avantajul fotbalului, deoarece deșteaptă un interes mai mare în publicul spectator, care nu neglijează factorul neprevăzut.

Surpriza zilei a constituit-o desigur matchul Unirea-Tricolor — Ripensia. Dar nu scorul final, nici victoria oborenilor, ci doar jocul slab al timișorenilor.

Intr-adevăr atacul Ripensiei, cu toate că posedă elemente de valoare incontestabile, nu a putut încheia nimic serios, deoarece nu a avut diriguitor. În tot timpul matchului cvintetul a jucat fără nici-un sistem, ba am putea spune că au fost de o manieră atât de naivă, că a exasperat.

Marou în centru nu a produs nimic. Nu a putut nici colabora cu interii și nici arilor nu le-a dat mingi adecuate situațiilor. Și în fine, după ce s'a convins singur că e improductiv și-a mărît vina cu o indolență, care a revoltat până și publicul bucureștean.

În dosul liniei intermediare, care a fost singurul compartiment bun, a jucat un tandem șters, dar extrem de norocos. Norocos prin faptul că Unirea-Tricolor a jucat și ea slab, astfel Ripensia ar fi putut pierde matchul la un mare scor.

Pavlović are partea leului că Ripensia a cedat doar la limită.

CAMT a câștigat la Cluj, după o partidă extrem de disputată. Aceasta în sine nu ar fi nimic, dar a câștigat în fața Victoriei, care cu o săptămână înainte a dat Venusului o lecție foarte amără.

Succesul timișorenilor a fost greu muncit și este cu atât mai prețios, că adversarul nu a preocupat nici un efort ca să iasă învingător cu orice preț.

Dar după primele douăzeci de minute, în care timp CAMT s'a comportat admirabil, clujenii și-au dat seama că sorții nu pot fi prea favorabili lor deci au schimbat sistemul de joc, căzând într-o greșeală care le-a răpit și ultimele șanse de câștig. Victoria a jucat dur, la om. Am văzut câțiva jucători dela CAMT, plini cu vânătași și răni cauzate de crampe.

Cu cotoșogea adversarilor Victoria a scăpat de o înfrângere mai mare, dar dacă jucas corect ușor ar fi putut să realizeze un draw, de care ar fi fost

mulțumiți chiar timișoreni.

UDR și-a permis un lux rar. A desconsiderat adversarul pe care normal trebuia să-l învingă. Dar din primele minute ale partidei spectatorii au fost siliți să vadă că jucătorii dela UDR au tuit de calitățile lor cele mai bune, de combativitate și elan.

Pregătirea sufletească, etica de jucător trebuie să fie destul de labilă, dacă acești jucători își permit să-și sfideze adversarul chiar în timpul matchului, zeflemisindu-i încercările.

După pauză, probabil după vre-o morală strașnică, UDR a jucat în nota obicinuită, dar studenții pe departe încurajați de rezultatul reprizei prime, iar pe de alta îndârjiți de atitudinea jignitoare a gazdelor, au rezistat cu succes până la urmă, devenind până la sfârșitul matchului eroii zilei.

Sperăm că la UDR se vor sesiza de consecințele nefaste ale unei atitudini de acest fel și vor remedia mentalitatea jucătorilor până nu e încă târziu. UDR are și așa destui dușmani, cari îi învidiază situația din campionat, astfel că nu trebuie să dea un nou prilej ca să servească drept țintă și din cauze similare.

În seria doua a Diviziei B. lupta continuă cu asiduitate, rămânând doar două echipe fără pierdere de puncte: Electrica și Chinezul.

Retrogradații și campioni Ligei de Vest luptă corp la corp pentru șefia seriei, disputându-și întâietatea cu o ardoare care le face cinste. În ultima etapă Electrica a câștigat în deplasare în compania unui adversar redutabil, care pe teren propriu a realizat în totdeauna performanțe frumoase, iar Chinezul deși superior a câștigat cu greu.

Deocamdată situația Electricii este mai bună că a jucat matchuri mai grele în deplasare decât Chinezul, și este o echipă mai voinică. Va fi interesant de urmărit evoluarea situației lor în clasament, ca să nu mai vorbim de întâlnirile lor, care, după o lună, va transa probabil definitiv rivalitatea.

Gloria din Arad a răpurtat prima victorie, poate cu aceasta s'a terminat șirul de neplăceri de care a avut parte.

În streinătate s'au disputat două matchuri interesante între selecționatele A. și B. ale Budapestei și Vienei, ceace corespunde cu selecționata Ungariei și fostei Austriei.

Vienzii, cari decând fac parte din Reich se simt cam ignorați de conducătorii fotbalului german, și fac din întâlnirile lor cu alte reprezentative, o chestiune de onoare și de rivalitate față de echipele formate la centru. După ce echipa Germaniei a suferit o înfrângere categorică dela unguri, vienzii au ținut cu orice preț să profite să reabiliteze fotbalul german și în același timp să producă un nou succes celui vienz.

Aceasta le-a reușit pe deplin, învingând reprezentativele Budapestei pe două fronturi. Dacă victoria echipei A poate fi considerată ca ceva normal, succesul echipei B., formată în majoritate de coplandri necunoscuți, este o revelație și dovedește pe deplin calitatea bună a rezervelor vienz.

Caleidoscop sportiv

Rezultatele din Iugoslavia: Iugoslavia—B. S. K. 1:0 (1:0). Jedinstvo—BASK 0:0. Bata—Zemun 6:0 (3:0). În liga croato-slovenă: HASK—Slavia 1:0 (0:0). Gradianski—SZASK 3:1 (0:0). Slavia—Split 1:0 (1:0). Hajduk—Kordija 2:1 (2:1). Ljubljana—Bačika 5:3 (3:1).

CRONICA ARADULUI

Alegerea dela uniunea maghiarilor din Arad

Lista oficială a căzut. Cine sunt conducătorii cei noi

Arad, 4. — Duminecă înainte de masă s'a ținut adunarea generală a comunității minoritare maghiare din localitate. Membrii cu drept de vot din această unitate s'au întrunit în sala Căminului industriașilor unde după puținele cuvinte ale d-lui dr. Bela Parecz, fost președinte al partidului maghiar local s'a trecut la ordinea zilei, care avea un singur punct de rezolvat și anume alegerea conducerii comunității maghiare minoritare dela Arad. Pentru conducerea alegerii a fost rugat d. L. Berczy, ca președinte de vârstă. S'a ales apoi și un comitet pentru adunarea și primirea voturilor în persoana d-lor, Ștefan Belzney, Ervin Kovalovsky, Ioan Kali și Zoltan Macskassy.

După scurta pauză care a urmat s'a procedat la adunarea voturilor. Aci s'a observat că pe lângă lista oficială a mai figurat și o listă a opoziției. Ambele s'a făcut repede. La citirea scrutinului liste au fost tipărite astfel că votarea spre suprimarea generală lista oficială în frunte cu d-nii dr. Bela Parecz, fost deputat de mai multe ori, a căzut cu o diferență de 7 voturi.

Iată numele noilor conducători, aleși cu 205 voturi, față de lista oficială care a primit numai 196 voturi.

Președinte: Ladislau Jombart, maior în retragere, vicepreședinti: B. Böszörmenyi, Alexa Szentivanyi, dr. Andreiu Balint, casier: Arpad Szabados, apoi 2 controlori și un comitet compus din 40 de membrii.

Printre cei căzuți la aceste alegeri dăm aci câteva nume: dr. Bela Parecz, dr. Palagyi, medic, L. Tarnoczy preot reformat, Kovalovszky Ernő, etc. etc. fapt ce a produs o mare senzație printre locuitorii din orașul nostru, dat fiindcă până în prezent cam aceste persoane se ocupau de chestiunile minorității maghiare arădene.

Noul președinte a mulțumit pentru încredere a cerut apoi dreptul de a se trimite o telegramă M. Sale Regelui pentru ajutorul dat ungarilor și a arătat în câteva cuvinte care va fi programul de muncă al noiei conduceri, care se extinde asupra problemelor culturale, economice și sociale.

Cu acestea întrunirea de constituire a comunității minorității maghiare s'a terminat.

DOUA CERERI DE CONCESIUNE S'AU INTRODUS LA PRIMARIA ARAD PENTRU REPREZENTATI TEATRALE MAGHIARE

Arad, 4. — Autorităților locale s'a prezentat acum câteva zile d. Mihaly, director de teatru maghiar și a înaintat în numele trupei sale o cerere de concesiune pentru a juca teatru în luna Ianuarie în fostul cinematograful „Central”. O petiție similară a mai fost introdusă și de d. Ervin Felhő, care cere ca pe aceeași perioadă să i se dea d-sale această autorizație. Primăria locală va decide în cauză.

Mica publicitate

Domnișoară, pricepută și cu multă practică, caută angajament de caserită, ori unde. Cunoaște la perfecție trei limbi. Pretențiuni modeste. Adresa la ziar.

Administrația ziarului „Dacia” angajează imediat vânzători și distribuitori de ziare, bine retribuți. A se adresa de urgență la administrația ziarului.

Camera mobilată cu baie, în centru orașului, de închiriat. L, Str. Eugen de Savoia 7, apăsământ 18 spa telefon 28-46.

ANIVERSAREA UNUI AN DELA MOARTEA MAREȘALULUI AVERESCU A FOST COMEMORATA LA REGIMENTUL 1 ROSIORI DIN ARAD

Arad, 4. — Cu prilejul împlinirii unuia an dela moartea marelui Avarescu, Regimentul 1 Rosiori a cărui pătrunzător fost defunctul, a organizat un serviciu religios, la care a participat întreg corpul ofițeresc și trupa din regiment. Serviciul religios a fost oficiat de părinte-căpitan Brutus Belcea. C. S. a rostită predică în care a schițat personalitatea regretatului mareșal Avarescu.

Despre reful de militar și patriot mareșalului Avarescu, a vorbit d. V. Mihailescu, comandantul regimentului. D-sa într-o caldă și magistrală cuvântare a arătat întreaga viață a avăntului a cărui nume îl poartă azi Regimentul 1 Rosiori.

O SERVITOARE FURĂ MAI MULTE GAZDE

Chesturii poliției din localitate i-a înaintat servitoarea Irina Bojac, de origine din Timișoara, astăzi fără domiciliu stabil, care pe timpul când se afla în serviciul d-nei Elița Mariș, din localitate a furat dela stăpână sa, imbrăcăminte și încălțăminte în valoare de 1500 lei. Pentru acest motiv a și fost imediat concediată. Angajându-se din nou la alt stăpân și pe acesta l-a prindat, Victima mai nouă a fost d-na Klea Alexandru, din strada Gh. Lazar 25, dela care a furat albituri și lingerie în valoare de peste 5000 lei. Poliția a deschis o anchetă și speră să compună întreg tabloul furturilor săvârșite de această servitoare incorectă.

ALTA FEMEE HOATA

Aceleiași chesturii i-a fost adusă la cunoștință, că femeea Zigmund Ecaterina, domiciliată în strada Lahovari a furat dela soția lui Popovici David, din piața General Cernat 7 un ceas de aur de damă și albituri în valoare de 1500 lei. Tot această femeea a mai furat și un pardesiu dela Leib Klein, din strada Alex. Garra 20, în ziua de 1 Octombrie introducându-se în locuința prindătoare.

I-AU FURAT BANII DIN BUZUNAR

Cetățeanul Ioan Moldovan, din strada Crișan 5 a reclamat chesturii poliției, pe când se afla la restaurantul „Cambrinus” autori încă nedescoperiți a furat din buzunar suma de 400 lei.

DISPARIȚIA UNUI TANAR

Gheorghe Crișan, din strada Vadu 13, a reclamat poliției dispariția fiului său, pe nume Petru, de 44 ani, care în ziua de 27 Septembrie a plecat de acasă și nu s'a mai întors. Dispariția este de alienație mintală.

DESCHIDEREA CURSURILOR LA ACADEMIA TEOLOGICA

Luni înainte de masă s'a făcut deschiderea cursurilor la Academia teologică din localitate. Inaugurarea solemnă a noului an școlar se va face Duminică 8 Octombrie, cu fastul cuvenit și cu participarea P. S. Sale Episcopului Aradului dr. Andreiu Magieru. Tot aci arătăm că înainte de solemnă inaugurare cursurilor în mod oficial, studenții vor mărturisii și împărtăși cu sfântă taine în zilele de Vineri și Sâmbătă, ca și 7 Octombrie.

INFORMATIUNI

Calendar

MIERCURI 4 OCTOMBRIE

Ortodox: Sf. Părintele nostru Ieroteim Episcopul Atenei.
 Catolic: Sf. Francisc de Assisi († 1226).
 Farmacii de serviciu: Circ. I.: Blumberg, Str. 30 Mai; circ. II.: Löw, Str. 3 August și Meisner, Piața Petru Maior 2; circ. III.: Cristea, Piața Lahovary 1; circ. IV.: Ungary, Str. Preyer 1.
 Serviciu permanent: Mehala: Chioreanu; Trahelia: Panajoth.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

Capitol: „Ora fatală” și „Funerariile prietenului ministru Armand Călinescu”.
 Scala: „O fetiță dulce”, cu Deanna Durbin.
 Corso (fost Rivoli): „Valsul nemuritor”, cu Luise Rainer.
 Apollo: „Aventuriera”.

Istoricul zilei

- La 5 Octombrie 1795 Napoleon I, care pe atunci era doar general, distruge pe revoluționarii regaliști, care erau în număr de peste 40.000 și voiau să atace Tullerile unde era sediul Convenției Naționale.
 - În ședința Dietei din 5 Octombrie 1895, deputatul român Nicolau Șerban a făcut o interpelare Ministrului de Finanțe, în ceea ce privește chestiunea Regalilor.
 - În 5 Octombrie 1896 s'a făcut închiderea Dietei maghiare din acel an.
 - La 5 Octombrie 1919 s'a proclamat Republica Portugheză.
 - În ziua de 5 Octombrie 1916 s'a dat primul mare atac al inamicului la Oituz. Aceasta a fost una din zilele cele mai grele pentru apărării Oituzului.
 - În 5 Octombrie 1931 apare primul Dicționar Enciclopedic Ilustrat al limbii române.

P. C. MILOȘ

- TEATRUL MUNCA ȘI VOE BUNA. În continuarea celui de al LX-lea turneu prin țară, Teatrul Muncă și Voe Bună, va poposi la Timișoara în ziua de luni 6 d. c. când va da două reprezentații, una în matineu pentru copii și alta seara, în matineu (ora 3 d. m.) se va reprezenta: „Sfeșnicul Părintelui Protopop”, piesă într-un act de d-na Izabela Sadoveanu și „Păpușa cu pictorul roșu”, comedie în versuri de Victor Ioan Popa. Direcția de scenă: Panait Victor Cotescu. Seara se va reprezenta: „Nunții pe datorie”, comedie în 3 acte de Const. Colonaș. Direcția de scenă: Victor Ioan Popa. La spectacolul de seară copiii sub 15 ani nu sunt admisi. Intrarea: 5-10 lei pentru meseriași și salariați și 40-60 lei pentru publicul obișnuit.

- Post vacant de secretar la gimnaziul „V. Babeș”. Direcțiunea Gimnaziului „Vincențiu Babeș” anunță că are un post vacant de secretar. Cei ce doresc să ocupe acest post, vor prezenta personal cererile la direcțiunea școlii.

- Știrea medicală. Dr. Orlik Iosif, dermatolog și venerolog s'a reintors și începând consultațiile primește bolnavi de piele și venerice; cosmetice medicale, epilatoare și tratamentul feței. Către orele 11-1 și dela 5-8 p. m. Către Piața Libertății 2 (Clădirea Băncii Italiano-Română).

- Starea civilă. Născuți: Adalbert Iacobits, Ana Mengai, Ana Bruch, Maria Kocsis, Zoltan Horvath, Nicolae Fink, Gh. Fink și Emeric Kalmár. Morți: Terezia Pflanzler 4 ani, Ioan Szalay av. 47 ani, Isac Husz comerc, 47 ani, Ladislau Drühler brutar, 47 ani, Const. Griu funct. pens. CFR, 71 ani, Petru Cuzman muncitor 50 ani, Maria Chioreanu 46 ani, Safla Cozma 18 ani, Clementina Stoiadinovits 63 ani, Greuarda Mayer 9 luni, Ghizela Halmos 63 ani și Susana Reisser 7 ani. Căsătorii: Eugen Deutsch cu Ghizela Fürst, Andrei Siska cu Livia Peter și Larisa Lovasz cu Ecaterina Ferenczi.

- MAI MULTE VAGOANE PENTRU CALĂTORI. Dat fiind marele trafic de călători, Inspectiunea V-de mîcare CFR din Timișoara, al cărei conducător este d. insp. ing. Domescu, a cerut Direcțiunii Generale CFR sporirea numărului de vagoane pentru călători cari se vor atașa la toate trenurile după cerințe.

- Un fiăcău bătut de o fată și fratele ei. Tânărul Lengyel Gaspar, de 26 ani, din Timișoara a fost bătut de individul Hadvina Iosif și sora sa, Margareta. Alegându-se cu răni ușoare tânărul a fost pansat și lăsat la domiciliu.

- A INCERCAT SĂ SE OTRĂVEASCĂ. Femeia Fengling Elisabeta, în etate de 30 ani, domiciliată în str. Rusu Șirianu 54 a bătut otravă, cu intenția de a se sinucide Starea ei nu prezintă gravitate, astfel că a fost lăsată la domiciliu.

- Incercare de sinucidere. Azi după-amiază între orele 18-19, tânărul Gheorghe Gottlieb, în etate de 18 ani, a încercat să se sinucidă luând sodă caustică. Numitul era angajat al pusei dr. Selegeanu. Starea sinucigașului e gravă. Cu Salvarea a fost transportat la spitalul de Stat. Cazul a fost raportat circ. I de poliție care cercetează.

Sedința consiliului interuniversitar

București, 4. (Sir.) Azi dimineață s'a întrunit la Universitate consiliul interuniversitar compus din rectorii și decanii dela toate universitățile și școlile de învățământ superior. A prezidat d. Andrei, ministrul Educației Naționale discutând chestiuni în legătură cu deschiderea noului an școlar.

Cinema „CAPITOL”

Ora fatală

cu Sally Eilers și Paul Kelly

În docurile din Newyork, într-o noapte cetoasă, are loc o ciocnire între gangsteri și poliție. Tânărul Danny Thomas care țesea chiar în ziua aceea din închisoare, e rănit mortal. Complicele său Larry Craine, izbutește să dispară.

Și dintre polițiști a fost rănit grav unul: Jim Barnes.

Printr-o coincidență Jim Barnes era lui Danny și iubita lui Craine de a îngrijit la spital de infirmiera Beth, soacărui „activitate” habar nu avea. Când Beth află însă dela Craine că Barnes l'a ucis pe Danny, jură să-și răsbune fratele. În realitate, Craine îl omorâse, ca să înlăture un martor supărător, dar despre asta va afla Beth mult mai târziu.

Însănătoșit, Barnes primește misiunea să-l prindă pe Craine. S'a dovedit că tot el a ucis pe polițistul Graham. Pentru a-i descoperi ascunzătoarea, Barnes o invită pe Beth să petreacă câteva zile cu el la mare. Stie că-l va ține la curent pe Craine cu tot ce spune el și că-i va telefona. Intr'adevăr nu s'a înșelat.

Convorbirea e interceptată; dar când Barnes impresară cu alți agenți ascunzătoarea, banditul reușește să dispară.

Craine aflând ca Barnes va veni acasă la Beth, obține dela ea făgăduiala că-l va trimite afară la ora stabilită, ca să-l împuște. Beth, îi făgăduiește deși îl iubeste pe Barnes.

În clipa fatală însă, Barnes îi aduce dovada indiscutabilă că Larry Craine e asasinul fratelui ei. Văzând că victima nu apare în poartă, precum fusese vorba, Craine vine la Beth. O luptă pe viață și pe moarte se dă între polițiști și bandiți, luptă care sfârșește cu moartea acestui din urmă. Deacum va mai sta în calea fericirii frumoasei Beth cu Jim Barnes.

(Sfârșit)

Apărarea pasivă

Deschiderea cursurilor centrului de instrucție județean

Timișoara, 4. — Luni la orele 4 după masă s'au deschis, la fabrica de bere din localitate, cursurile de apărare pasivă ale centrului de instrucție județean. La deschidere au participat: Excelența Sa d. Rezydent Regal dr. Alexandru Marta, d. secretar general dr. Gh. Ciupe, d. prefect col. V. Popovici, corpul profesor al centrului de instrucție, d. ing. N. Spiridon, șeful serviciului M. O. N. T. dela ținut, d. Cornel Chindea, secretarul cursurilor, d. dr. D. Roman, șeful biroului M. O. N. T. dela municipiu, d. Traian Rosca, d. dr. Lazar, magistrați, funcționari dela finanțe, d. Pavel Marța, pretorul plasă centrale, notarii din plasa centrală, delegații chesturei de poliție și toți funcționarii publici cari fac acest curs.

D. prefect col. V. Popovici, în calitate de director al cursurilor, arată rostul lor și face apel la funcționarii cari le

vor audia să asiste cu conștiinciositate la ele, să-și însușească toate cunoștințele necesare, pentruca la rândul lor să poată instrui populația incredințată ocrotirii lor.

Excelența Sa d. Rezydent Regal dr. Alexandru Marta recomandă instructorilor să predea bine materiile din curs iar cursiștilor să rețină cu atenție cele ce li se explică.

Cursurile se țin în patru serii. La ele vor participa în mod obligator toți pretori și notarii din județ.

În afară de funcționarii pentru cari participarea este obligatorie, pot participa la aceste cursuri și locuitorii cari doresc din proprie sârquintă și în propriul lor folos să-și însușească cunoștințele din domeniul apărării pasive.

Cursurile se țin la fabrica de bere zilnic între orele 4-7 seara.

Bacalaureatul

din toamna acestui an, a dat cele mai frumoase rezultate

Au fost promovați 81,54 la sută candidați

Am publicat în „Dacia” zilnic rezultatele dela examenul de bacalaureat. Astăzi, avem la îndemână rezultatele generale și anume:

La Comisia 29 Timișoara, au fost înscriși total 134 candidați. S'au prezentat însă, numai 130.

Rezultatele, în cifre, pe licee: Dela liceul „Diaconovici Loga” din Timișoara din 12 înscriși au fost promovați bacalaureați 8.

Dela liceul „Carmen Sylva” din Timișoara, din 10 candidați au trecut 9.

Dela liceul „Notre Dame” din Timișoara din 15 elevi, au reușit toate 15.

Dela liceul german de stat din Timișoara din 7 prezenți au reușit 5.

Dela liceul Izraelit din Timișoara din 6 candidați au fost promovați 5.

Dela Școala Militară din Timișoara din 19 elevi au reușit toți 19.

Dela liceul „General Drăgălina” din

Oravița, din 13 candidați, au trecut 10. Dela liceul „Coriolan Brediceanu” din Lugoj din 12 prezenți au fost promovați 10.

Din cei 4 candidați înscriși prin Inspectoratul Școlar, au reușit 3.

Au reușit deci, în total din 130 candidați, 106, adică cu 81,54%.

Media cea mai bună a obținut-o d. Demian 9 (nouă), absolvent al liceului „Diaconovici Loga” din Timișoara.

Al doilea, cu 7,80, a reușit d. Bodolea Liviu dela Școala Militară. Locul al treilea l-au cucerit următorii: Bălan dela Școala Militară și Heger dela Lugoj.

Comisia și-a exprimat satisfacția pentru rezultatele obținute de candidați, fapt care onorează liceele respective, cât și pe profesori.

R.

Contrabandiști de produse petrolifere în Statele Unite

Submarine germane în apropierea coastelor americane

Fladelfia, 4. (Rador.) Ziarele locale anunță că autoritățile federale au deschis o anchetă în legătură cu informația că un grup de contrabandiști ar furnisa produse petrolifere unor submarine germane, aflate în apropierea coastei Atlanticului. Atenția autorităților a fost atra-

să de faptul că vapoare care au făcut contrabandă au fost închiriate de mai mulți germani.

Accident de circulație în Capitală

București, 4. (Sir.) Comerciantul Dumitru Popescu de 52 ani a fost călcat eri de tramvai, pe când traversa b-dul spre universitatea din București. Dus la spital a murit după o oră. Nefericitul era originar din Iași, str. Păcurari 108.

Puternică explozie la Constanța

Constanța, 4. (Sir.) O puternică explozie s'a întâmplat eri la casa pompeiilor dela stația de petrol din acest port. Fochistul Ion Manea, care se afla în acel loc a fost ucis.

Basarabia

Își manifestă încrederea în noul guvern al F. R. N.

Chișinău, 4. (Sir.) În interview-ul dat presei, d. V. Cristi, fost ministru și acum primar al municipiului Chișinău a accentuat următoarele: Opinia publică basarabeană a primit cu încredere mare noul guvern, emanație a Frontului Renașterii Naționale. Strâns uniți în jurul Tronului, țărani și intelectualii basarabeni bucurându-se de colaborarea minorităților etnice, se simt în putere să facă și mai mult, să lucreze și mai temeinic pentru binele țării. Pretutindeni se lucrează febril, se construiește, se înnoiește și se întregeste.

ULTIMA ORĂ

Pacea oferită de Hitler și Stalin nu este acceptabilă

Presă franceză respinge cu energie proponerile Germaniei

Paris, 4 (Rador). — Ziarele franceze analizează situația internațională și așteaptă precizuni dela Roma, asupra convorbirilor contelui Ciano avute la Berlin. „Excelsior” scrie că pentru moment rămâne îndoielnic dacă se va produce o meditație italiană.

Fermitatea Franței și Angliei constituie pentru statele mici prinse în cleștele germano-sovietic, ultima șansă de a scăpa de distrugere și servitudine.

Admitând că s'ar produce o meditație, în ce ar consta oferta germană? — se întreabă d. Blum în „Le Populaire”.

Știm că oferta hitleristă oricare ar fi ea și sub orice garanție s'ar prezenta, va pune drept condiție esențială recunoașterea faptului îndeplinit în Polonia, adică distrugerea națiunii polone. Deci pacea oferită de Hitler și Stalin nu este o pace acceptabilă.

Acest lucru l-a exprimat și d. Churchill cu tărie, scrie Saint Brice în „Le Journal”. El a declarat că nu există decât un singur dușman: Germania. Celelalte state ne vor urma, când vor vedea că vom să fim, că suntem de pe acum, cei mai tari și că pacea va fi ceea ce vom voi noi.

„L'Époque” scrie că un atac al lui Hitler ar produce inamicului pierderi enorme, nu ar aduce hotărâre și ar turbura adânc opinia publică a Reichului, ar sdruncina prestigiul Führerului și ar încuraja violența gata să se manifeste în orice moment.

Ce scrie oficiosul hitlerist

Berlin, 4 (Rador). „Völkischer Beobachter”, comentând vizita lui Ciano la Berlin scrie: Londra s'ar înșela grav, dacă și-ar face o idee greșită despre politica pacifică a fascismului și dacă ar crede că puterea mondială italiană se resemnează la situația pe care d. Mussolini a cucerit-o prin lungi și înverșurate lupte. În conflictul din Abisinia, Italia a cucerit totul fiind singură. A crede că o țară mândră s'ar resemna și rămâne inactivă, într'un moment când Germania mare călăiește în foc și imensă putere de pace Uniunea Sovietelor, se găsește alături de ea, ar fi o părere prea naivă. Toate micile state neutre au înțeles că „frontul păcii” a lui Chamberlain a devenit singurul front al războiului.

Puterile axei și Uniunea Sovietelor alcătuiesc azi un bloc imens invincibil, care va ști atunci când aceasta va fi necesar, să silească pe ceilalți la o pace justă și onorabilă.

Zarurile n'au fost încă aruncate

Azi începe săptămâna decisivă Ofensiva păcii pornește

Berlin, 4. (Rador.) Ziarele germane scot în relief faptul că azi a început săptămâna decisivă. Ele subliniază că zarurile n'au fost încă aruncate și că ofensiva păcii este încă în drum. „Hamburger Fremdenblatt” atrage atenția asupra faptului că întrevăderea d-lui Ciano la Berlin să fie scoasă în relief în chip deosebit. Întrevăderea s'a terminat cu aceiași rezezițiune cu care s'au terminat și succesele diplomatice ale Reichului ce-au caracterizat ultimele săptămâni. Ziarul subliniază că nu s'a publicat un comunicat care nu era necesar de data aceasta, deoarece caracterul amical al relațiilor dintre cele două țări aliate este cunoscut de toate popoarele și a fost confirmat prin contracte durabile. Totuși se va lua cunoștință în străinătate la momentul potrivit de efectele întrevăderii, care a fost judecată la Berlin cu cea mai mare satisfacție. Ofensiva de pace germană, în zilele ce vor veni. Dacă cei interesați în zilele ce vor veni. Dacă cei interesați vor rămâne surzi, Germania va trebui

să lupte pentru existența sa. Triumfurile militare ale Reichului în Polonia, forța armii aeriene în luptă cu forțele navale britanice, blocada engleză fără șanse de succes după deschiderea porții germane la est, va dovedi cu ce energie va trebui să lupte Germania și ea va lupta.

Canonierele engleze din apele Chinei pleacă spre Europa

SHANGHAI, 4 (Rador). — Autoritățile britanice au retras cinci din cele zece canoniere pe care le aveau în apele fluviului Yangste, punând echipajele și statele majore la dispoziția marinei britanice. Măsura e dictată de necesitățile situației din Europa.

Comunicatele asupra situației de pe front

Paris, 4. (Rador.) Agenția „Havas” transmite: Incercările de atacuri schițate în cursul nopții de trupele germane, at în ambuscadele întinse de ocupanții încercări cari în anumite cazuri au eşuat posturilor franceze, au făcut azi deslănțuirea unor atacuri mai mari în două regiuni în care presiunea franceză se exercitase cu mai multă insistență în ultimele două săptămâni: La vest și la est de cea mai importantă poziție germană de front: Saarbruecken. Înaintarea metodică a trupelor franceze de o parte și de alta a acestui important centru industrial, constrânge pe adversar să iasă din obișnuita sa rezervă și să deslănțuie atacuri, pentru a încerca să curețe spațiul din fața redutei sale centrale. Incercările de azi de a îndepărta presiunea franceză pe cele două aripi ale poziției, au fost de altfel dejucate

de tirul armelor automate și al artileriei franceze, care au respins atacurile.

COMUNICATUL FRANCEZ

Paris, 4. (Rador.) Comunicatul oficial al marelui stat major francez publicat azi dimineață are următorul text: Mare activitate de patrulare, de a parte și alta, în cursul nopții.

COMUNICATUL GERMAN

Berlin, 4. (Rador.) Comandamentul suprem al armatei germane comunică: În cursul zilei de 2 Octombrie noui trupe germane au intrat în cetatea Varșoviei. Se continuă număratoarea prizonierilor, a armelor și a materialului de războiu capturate la Varșovia și Modlin. În West, activitate redusă a artileriei și aviației.

Aurul

Rhodesiei va fi oferit Angliei

LONDRA, 4 (RADOR). — GUVERNUL RHODESIEI ANUNȚĂ CĂ ACEASTĂ ȚARĂ VA DA ANGLIEI TOATE MINERALELE SALE, PENTRU A ÎNLESA PATRIEI MAME PRODUCȚIA DE MATERIAL DE RĂZBOIU ȘI CUMPARAREA PRODUSELOR ALIMENTARE NECESARE ÎN TIMPUL RĂZBOIULUI.

D. Saracioglu mai rămâne la Moscova

Moscova, 4 (Rador). — D. N. B. anunță că d. Saracioglu, care mai aștepta probabil instrucțiuni din Ankara, a arătat Marți o întrevădere cu mai mulți oameni de stat sovietici. Din informațiile pres-sovietice, rezultă că d. Saracioglu a vizitat apoi metroul, lucrările canalului Moscova-Volga, iar seara a asistat la o reprezentare.

Domeniile siciliene vor fi colonizate

Roma, 4. (Rador.) — Consiliul de miniștri intrunit sub președinția Ducelui a luat măsuri importante de ordin intern. Colonizarea marilor domenii siciliene pe un teritoriu de 500.000 hectare, construind 200.000 locuințe rurale, însumând cheltuieli de un miliard și jumătate lire, din care un miliard date de stat. Terenurile expropriate vor fi împărțite micilor agricultori.

STATELE UNITE își păstrează neutralitatea

Panama, 1 (Rador). — D. N. B. transmite: Conferința panamericană adoptat Marți o serie de rezoluții menite să asigure păstrarea neutralității americane. Iată punctele principale prevăzute în aceste rezoluții:

1. Un efort neînfrânt pentru menținerea și dezvoltarea păcii și bune înțelegeri, între republicile americane. Fiermă dorință ca războiului european să se termine cât mai repede.
2. O organizare cât mai potrivită politicii și tribunalelor pentru menținerea neutralității. Crearea unor decorațiuni comune pentru împiedicarea încercărilor ilegale ce s'ar face în favoarea unui beligerant străin, etc.

D. ministru V. V. Pella părăsește Olanda

Haga, 4. (Rador.) Regina Wilhelmina a Olandei a primit în audiență de plecare pe V. V. Pella, ministrul României care părăsește Olanda, fiind numit delegatul României la comisiunile internaționale și europene ale Dunării. Sultana Olandei a conferit cu această ocazie d-lui Pella marele cordon al ordinului „Orange-Nassau”. Ministrul de externe a oferit în onoarea d-lui Pella un medaliu. Presa olandeză publică numeroase articole, relevând calitățile d-lui Pella și exprimă regretul pentru plecarea sa din Olanda.

Crimă la azilul de noapte din Capitală

București, 4. (Sir.) La azilul de noapte din capitală s'a înregistrat noaptea trecută o încercare între pensionari. Pensionarul Mădulăreanu a înjunghiat cu cuțitul pe Gh. Ștefan, care în stare gravă a fost dus la salvare.

S'au prăbușit cu o schelă dela etajul 5

București, 4. (Sir.) Salahorii Petre Dinu de 43 ani, Dumitru Ion de 27 ani și Ilie Ioan de 19 ani s'au prăbușit ieri cu o schelă dela etajul 5 al construcției din str. Nic. Bălcescu. Azi dimineață, ei au fost scuturiți din viață în chinuri groaznice.